

İnsan tefekkür ile hayran olmalı!

İ'lem eyyühe'l-aziz! Sath-ı âlemde kurulan şu sergi-yi İlahîde teşhir edilen tezyinata, kemalâta, güzel manzaralara ve rububiyetin haşmetiyle uluhiyetin azametine bir müşahit, bir mütenezzih, bir mütehayyir, bir mütefekkir lâzımdır ki o güzellikleri görsün; o manzaralar arasında tenezzüh etsin; o hârika nakışlara, ziynetlere tefekkür ile hayran olsun. Sonra o sergiden Sâni'inin celaline, Mâlik'inin iktidar ve kemalâtına intikal ile onun azametine secde-i hayret etsin.

Bu vazifeyi îfa edecek insandır. Çünkü insan gerçi cahil, zulmetli bir şeydir amma öyle bir istidadı vardır ki âleme bir enmuzec ve bir numune olmaya liyakati vardır. Hem o insanda öyle bir emanet vedia bırakılmıştır ki onun ile gizli defineyi bulur, açar. Hem o insandaki kuvvetler tahdid edilmeyerek mutlak bırakılmıştır. Buna binaen küllî bir nevi şuur sahibi olur ki Sultan-ı ezel'in azamet ve haşmetinin şaşaasını idrak ediyor.

Evet maşukun hüsnü, âşığın nazarını istilzam ettiği gibi Nakkaş-ı Ezelî'nin rububiyeti de insanın nazarını iktiza eder ki hayret ve tefekkür ile takdir ve tahsinlerde bulunsun.

Evet, gül ve çiçeklerin yüzlerini güzelleştiren zat, nasıl o güzel yüzlere arılardan, bülbüllerden istihsan âşıkları icad etmesin. Ve güzellerin güzel yüzlerinde güzelliği yaratan, elbette o güzelliğe müştakları da yaratır.

Kezalik bu âlemi şu kadar ziynetler ile nakışlar ile tezyin eden Mâlikü'l-mülk, elbette ve elbette o hârika, antika, mu'cize manzaraları, ziynetleri, seyircilerden, müşahitlerden, âşık ve müştaklardan, ârif dellâllardan hâlî bırakmayacaktır.

İşte câmiyeti dolayısıyla insan-ı kâmil, halk-ı eflâke ille-i gaiye olduğu gibi halk-ı kâinata da semere ve netice olmuştur.